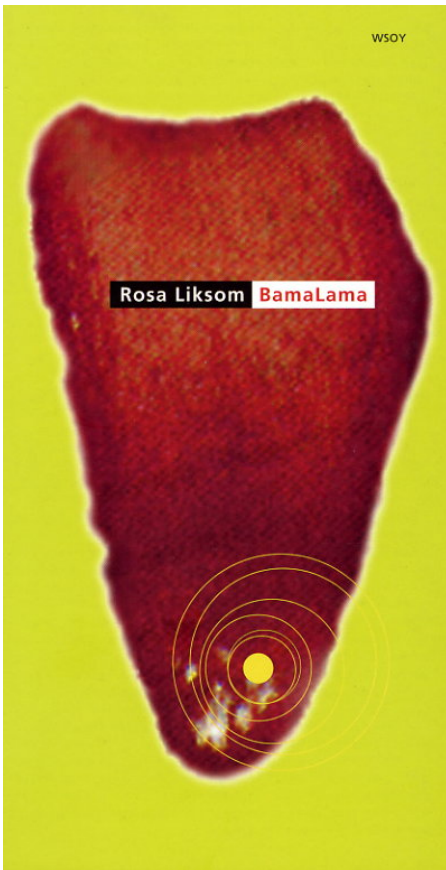

Kaksitoista kotimaista: *BamaLama*

“Sen nälän nimi oli grillimakkara.”

Rosa Liksom eli Anni Ylävaara on tunnettu parhaiten Finlandia-palkitusta romaanistaan *Hytti nro 6*, mutta myös hänen novellikokoelmansa *BamaLama* vuodelta 1997 on herättänyt huomiota. Novellien pääaiheena on vääristynyt maailmankuva, joka ilmenee muun muassa poliisien aseman muuttumisena yhteiskunnan arvoja ja normeja vastaan.

Kokoelmaan sisältyy kymmenittäin novelleja, joiden pituus vaihtelee sivusta noin kolmeen sivuun. Poikkeus tähän on viimeinen novelli, *Erikoisosasto*, joka on pidempi ja jakautuu kahteen osaan. Miljööltään tarinat keskittyvät lähinnä Suomeen, kaikkialle Helsingistä Lappiin saakka, mikä näkyy suuresti vaihtelevassa kielessä: osa novelleista on kirjoitettu virallisemmalla kirjakielellä, osa Stadin slangilla ja osa meänkielellä. Tämä luo kaivattua vaihtelua, sillä novellista toiseen jatkuva groteski ja synkkä tunnelma alkaa puuduttaa, mikäli novellien välissä ei pidä taukoa.

Novellit kertovat alkoholista, väkivallasta, huumeista, prostituutiosta ja ennen kaikkea poliiseista. Hieman ennen kokoelman puoliväliä, alkaa poliisinovellien jatkumo, jossa joka ikinen poliisi kuvataan jotenkin virkaansa nähden sopimattomalla tavalla. On poliisi, joka ihannoit rikollisia, poliisi, joka on rikollinen, poliisi, joka välittää huumeita, poliisi, joka on huumeissa, ja kasoittain hahmoja, jotka käyttävät asemaansa väärin. Suomalaisten näkökulmasta tämä poliisien tietynlainen riepottelu aiheuttaa hiukan levottoman tunteen, sillä heidän ammittiaan pidetään hyvässä arvossa ja poliisivoimiin luotetaan kautta maan. Erityisesti *Erikoisosaston* satiiriset

karikatyyrit tuntuvat lähinnä asiaankuulumattomilta, vaikka niiden tarkoituksena onkin enemmän huvittaa kuin herättää ajattelua.

Muutamassa novellissa esiintyy kritiikkiä uskontoa ja sukupuolirooleja kohtaan, mutta nämä aiheet jäivät käsittelemättä syvemmin, mikä on valitettavaa, sillä juuri nuo poikkeavat novellit jäivät mieleeni parhaiten. Myös hiukan kommenttia lihansyöntiä kohtaan löytyy novellista, jossa kertoja fokalisoi erittäin häiriintyneeseen lappilaiseen mieheen, joka rinnastaa lihansyönnin kannibalismiin. Irvokkuudesta huolimatta – tai juuri sen ansiosta – novelli saa lukijan pysähtymään, mikä luultavasti onkin Liksomin tavoite: saada lukija miettimään karujen aiheiden, roisin kielen ja satiirisuuden kautta.

BamaLama oli täydellinen vastakohta *Vänrikki Stoolin* kauniille kielelle ja isänmaallisille aiheille, mikä näyttääkin vain, miten erilaista kirjallisuutta Suomesta löytyy. Lukeminen kävi pitkästyttäväksi noin 80 sivun jälkeen, mutta yksittäisinä ja tarkemmin analysoituina novelleista voisi olla oikeasti joksikin. Näin ollen sanoisin, että *BamaLama* on parhaimmillaan nautittuna pienissä erissä. En välttämättä suosittelen kokoelmaa ensikosketukseksi Liksomin tuotantoon tai niille, jotka eivät kestä rajuja aiheita, mutta mikäli karikatyyriset poliisit kiinnostavat, on *BamaLama* juuri oikea valinta.

: 2/5

Hilja Sisso 15E 23.1.2017

Rosa Liksom. *BamaLama*. WSOY: 1997.

Kuva: <http://www.rosaliksom.com/kirjat/novellit/bamalama/> 23.2.2017